

Ébredés

II. évfolyam 4. szám • A DUNAKANYARI EVANGÉLIKUSOK LAPJA • 2009. december

In nomine Dei

ÁLDÁS

Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged; világosítsa meg az Ő orcáját terajta és könyörüljön rajta, fordítsa az Úr az Ő orcáját tefeléd és adjon tenéked békességet! (4 Móz 6, 24–26)

Kétezer-ötszáz éve hangzó szavak. Erőteljes szavak, amelyek ma sem maradnak nyomtalanok. Isten lenyomatái ezek az emberéleten. Az Ő keze rajtunk, felettünk és alattunk. Kezének munkája bennünk. Gondviselő tervének megvalósulása, az emberi akarattól függetlenül. Áldás. Mózes testvéreinek, Áronnak áldása istentiszteleteink utolsó szavai, Isten népének legteljesebb elbocsátása, a gyülekezet felé fordított tenyérbe rejtett istenjelenlét, közvetítés a Mindenüttjelenlévő és az ember között. Két és fél ezer év száz nemzedékének kiapadhatatlan forrása.

Az ószövetségi ember képtelen volt az áldás nélküli életre. Még a gondolatától is irtózott. Áldatlan állapota egyenlő volt az istentelenséggel, ami nélkülözést, betegséget, romokba dőlt életet jelentett. Ha nem volt áldás, semmi sem volt. Az élet célját, a fáradságos munka értelmét veszítette. Akié az áldás, azé az élet.

Megtörtént. Az elmúlt percben pogányságból kereszténységbe ágyazódott a kis élet. A keresztelés utolsó pillanataiban vagyunk. Már térdel a család, a szülők lehajtják a fejüket, ők már tudják, mi az áldás, a gyermek, az áldott, csak figyel. Hangzik a hosszú mondat, amiben a teremtettség és a megajándékozottság éppúgy ott van, mint az isteni szeretet otthon megvalósuló csodájának kérése. Már a család is áldott.

„Először lépek oltárodhoz...” Fehérben, ki pelyhedző bajuszkával és hosszúra nőtt kezekkel, ki vívódások között érlelt, ki szíve alatt gyermekkel, ki háta mögött házastársával, ki őszülő halántékkal. A megerősítés utáni vágy kortalan. Mindenki kap egy ígét. Imádságos lélekkel választott ígét. Ez az övé. Innentől kezdve egészen élete végéig. A lelkész keze a térdeplő konfirmandus fején nyugszik, békesség mindenütt, az ige, a személyes megerősítés szól. Más szavakra nincsen szükség, ezért nem mondjuk, de aligha akad olyan, aki ne hallaná: megerősítelek téged hitedben. Az áldó kéz melege Istennek ereje.

Jobb kéz a jobb kézben, az eskü mindkettőjük ajkáról elhangzott, a gyűrű is megkapta életre szóló helyét,

elkövetkezett az ünnep az ünnepben. Lelkész mondja, Isten köti. A lelkésznek hivatásbeli kötelessége, az Istennek ajándéka, az ifjú párnak lehetősége. Egy rövid mondat, amiben a Teremtő úgy érinti meg alkotásait, mint soha semmi más: „Egybekötlek titeket Isten áldásával!” A nő és férfi kapcsolata, szerelme, a vágy beteljesülése, mint mágnes körül a vasreszelék, rendeződik. Isten rendje áll be. Felbonthatatlanul.

Már alig lélegzik. Minden perc küzdelem. A távozás nem könnyű. Túl van mindenben, ami ebben a földi létben történhetett vele. Még néhány nap, talán hét. Olykor kinyitja a szemét, de ereje már nincsen. Leginkább csendes mellélülésre, vigasztaló, békességes jelenlétre van szüksége. Néhány mondat azért elhangzik. Kérem, hogy szorítsa meg a kezemet, ha igen a válasza. Imádkozunk? Kézzszorítása olyan, mint ereje teljében. Ő már nem beszél, de mindent hall és talán ért is, ezért hát valaki más szája mondja élete talán leglényegesebb mondatait, egyszerű szavakba öltve. Az amen után az Úrtól tanult imádság következik, majd a meggyötört, megfáradt és az útra készülő ember homlokán helyet talál magának az áldó kéz. Az érintés fontos, az egyszerűség még fontosabb, de a legfontosabb az, hogy Istent meg tudja tapasztalni. Elcsendesedik. Könnyezik. Minden megértett.

A lehető legjobb, ami történhet veled, az, hogy Isten megáld téged. Életed kezdetén, közepén és végén egyaránt szükséged van rá. Szükséged van rá mindig és mindenütt, hiszen az áldásban Isten feléd fordítja orcáját, ragyogásából részesülsz, rád tekint, és megkönyörül rajta, és végül mindent betöltő békességével átölel téged.

Kérd az áldást! Ha nem kéred, későn tudod meg, hogy milyen ajándék után nem vágyakoztál. Kérd és sóvárogj utána, mert a keresztire feszített szeretet áldása elevenen megtapasztalható isten-közelség. Az emberré lett Isten áldása, hogy itt élt közöttünk, hogy mi is Ővele éljünk. Nyílj meg az emberré lett Isten előtt, hogy befogadhasd Őt. Tedd jászladdá a szívedet, hogy helyére kerüljön az utánad is epekedő Megváltó minden emberi értelmet fölülmúló áldásával, s ne feledd: boldogok, akik áldó hatalmak oltalmába rejtve élnek.

Horváth-Hegyí Olivér

AZ ÁLDÁS A BIBLIÁBAN

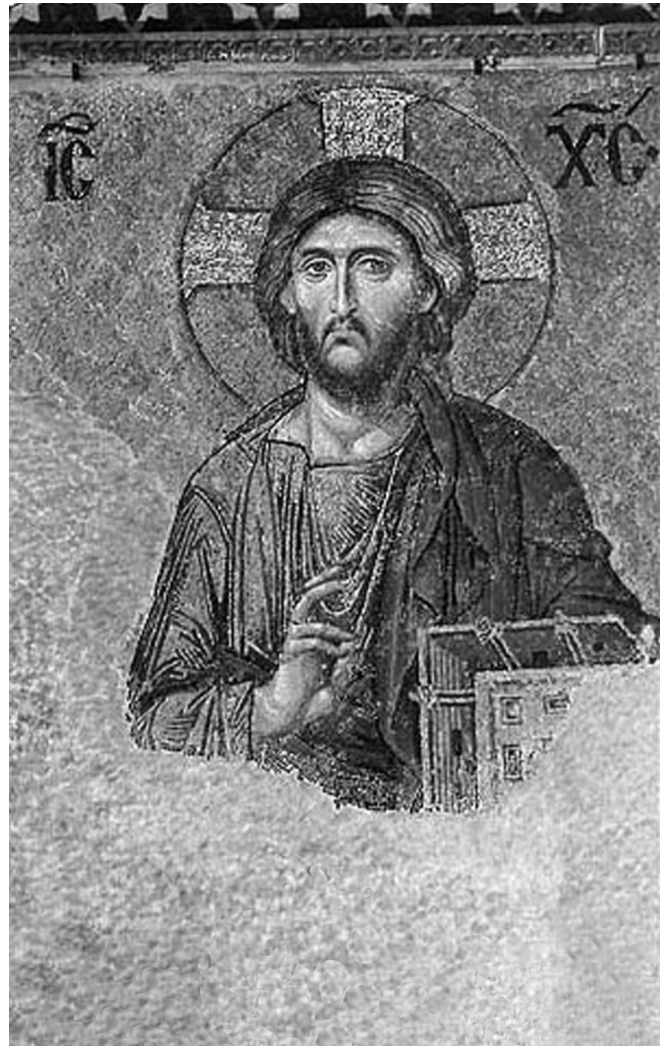
Az áldás mindannak a jónak, értékesnek és igaznak az összefoglaló neve, ami az emberi életet teljesebbé, boldoggá, széppé teszi. Az áldás az emberi élet közepette, a lét „sűrűjében” fejti ki hatását, válik egészen kézzelfoghatóvá: a föld termékenységében, a növekedésben, a gyümölcsstermésben, az élet szüntelen újratermődésében, az emberi munka sikerében, az elismertségben, egy kapcsolat biztonságában, szeretetközösség, a család harmóniájában, életünk útkereszteződéseinél, fordulópontoknál, nehéz döntéseknél, gyógyulásban és újulásban.

Isten áldásával keresi az embert, és így jön közel hozzá. Ha össze kellene sűríttenem egy mondatban a Biblia üzenetét, talán így fogalmaznám meg. Pál apostolnak is van egy gondolata, amely ugyanezt fejezi ki. Ő így ír az Efezusi levélben: „Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki megáldott minket mennyei világának minden lelki áldásával a Krisztusban.” Ebben a hitvallásban az a mély bizalom fogalmazódik meg, amely az evangélium erejébe kapaszkodik. Jézusért és Jézusban minden a miénk: Isten teljes szeretetét az embernek ajándékozta. Ez a csupa nagybetűs SZERETET pedig lényegében nem más, mint az *áldás*, amely életet teremt, távlatot nyit és az örökkévaló öröm előízét hozza el nekünk.

Isten áldása hittel való elfogadásra vár, annak felismerésére, hogy „áldó hatalmak oltalmába rejtve” élhetünk – Dietrich Bonhoeffer énekének gyönyörű mondatát idézve. Isten áldó jelenléte egyben a „veled vagyok” életre szóló ígérete is, az egyes ember és az emberiség életében egyaránt. Talán túlságosan is hallgatunk erről az ajándékról, kevésbé vesszük tudomásul, hogy az áldás mindnyájunké: átélhető, továbbadható valóság. Áldott emberek vagyunk, egytől egyig! Persze, sokat tépelődhetünk azon, hogy hogyan látszik meg ez rajtunk és világunkon; miért van az, hogy a jó, az igaz és a szép mint életminőség veszít értékéből. A mi dolgunk azonban túlmutat a helyzetfelismerésen, az áldó Isten konkrét feladatokra hív bennünket: „megáldalak, hogy áldás legyél!” (vö. 1Móz 12,2–3)

Az áldásnak három irányultságával találkozunk a Szentírás lapjain. A legfontosabb: az alap és kiindulópont az, hogy Isten megáldja az embert. A megélt, ajándékul kapott áldás azonban továbbindul, hatni kezd, mégpedig két irányban is. Az ember áldja és magasztalja Istent, az ajándékozót – vagyis valami keveset, töredékeset visszaad abból, amit kapott. Ugyanakkor áldást közvetít a másik ember, a társ, a testvér felé is: jó szót, megértést, a jelenlét és figyelem ajándékát.

Az Ószövetség sokat beszél az áldás lényegéről és tapasztalatáról. Az áldott ember életén keresztül az emberek világában jelenlévő Isten munkálkodására mutat rá. Mózes első könyvét méltán nevezik az „áldás könyvének”, egyetlen más bibliai iratban sem kap ugyanis ilyen nagy hangsúlyt ez a téma. A Szentírás első könyve

arról tanúskodik, hogy a világ teremtésétől Izrael „megteremtődéséig”, néppé válásáig az áldás végigkíséri az emberiség történetét. Már a Szentírás első lapján, a teremtéstörténetben azt olvassuk, hogy a Teremtő áldásával indul útjára az ember és az egész világmindenség. A világ létehez hozzátartozik az áldás. Ez az élet kiteljesedésének garanciája, Istentől kapott biztosítéka. Izrael, mint az Úr választott népe, ennek a kezdetkor kapott áldásnak az örököse. Mózes negyedik könyvében Áron fiai, a papok feladata, hogy az istentiszteleti, kultuszi közösséget áldással erősítsék és bocsássák útjára (4Móz 6,22–24). Ez az „ároni áldás” mind a mai napig nagyon fontos szerepet kap a zsidóság és a kereszténység istentiszteleti életében.

Az ószövetségi Szentírás arról üzen, azt mutatja meg, miként szélesedik ki az áldás a történelemben Isten szeretetének univerzális jelévé, jelenlétévé. Az Ószövetség történeti könyveiben az áldás egy nép létrejöttét, annak életét és jövőjét célozza elsősorban. A próféták írásaiban, főként a későbbi korokban, az áldás tartalma, iránya módosul. Nem csupán a választott nép sajátja lesz, ha-

nem a népek világra is kiterjed, hiszen Izrael küldetése az, hogy áldás legyen a föld népeinek számára, az ábrahám-i ígélet alapján. Ézsaiás és Zakariás próféta beszél a Sionhoz (Jeruzsálemhez) zarándokoló nemzetekről, akik az immár univerzálissá szélesedett áldás részesei.

A népek világa mellett azonban az Ószövetség az egyes ember személyes sorsával is sokat foglalkozik. A Zsoltárok könyve gyakran beszél az Isten szeretetében kapaszkodó emberről, őt boldognak, áldottnak nevezi (lásd például Zsolt 1,1; 146,5kk). Az ellenségektől, haláltól, veszélyektől rettegő, védtelen ember egyetlen, igazi kapaszkodója az az ígélet, hogy Isten nem hagyja cserben, hanem megmenti és megtartja őt.

Térjünk azonban vissza Mózes első könyvéhez! Ha az ősatyák (összülők) elbeszélését olvassuk (1Móz 12–50), szembetűnő, hogy Ábrahám, Izsák, Jákob és József történeteit mennyire az áldás témája fogja egybe. Szinte minden tettük, elhatározásuk e körül forog. Isten áldása a nekik adott termékenységre, hatalomra vonatkozó ígélet-kijelentésekben nyilvánul meg, és válik számukra kézzelfoghatóvá. Isten áldása mindenekelőtt tehát az Ő előtte élt életet jelenti a maga teljességében. A megtapasztalt áldás megélt áldássá válik. Átfogja az élet minden területét, sőt túl is mutat azon: ígérethez, örökséggé lesz az egymást követő nemzedékek számára. Mindezt a tartalmat az Ószövetségben leginkább a héber „salom” (békesség – teljesség) kifejezés foglalja össze.

Az „elbeszélésfolyam” felütése, 1Móz 12,1–3 egyben programbeszéd, témavázlat is. Ábrahám az áldott ember paradigmája. A nagy nép, nagy név és az áldás, amely eléri a föld minden nemzetségét, a teremtésbeli áldás továbbívelése a bűneset és az ennek következtében megromlott, özönvízzel elpusztított emberiség átka után. Az áldás és az ígélet mindig valamilyen formában új kezdetet is jelent, a továbblépés lehetőségét. Ez a gondolat az ősatyák, ósanyák életében is megnyilvánul, leggyakrabban a vándorlás, az „útközben-lét” eseményeiben bontakozik ki, és mint a történetek „rendező elve” jelentkezik, négy nemzedéken át.

Az Ótestamentum teológiai üzenete egészen egyszerű, nyilvánvaló: Isten jelen van, elhív, kiválaszt, megáld, és ígéreteivel megnyitja az utat az „ígéretes” jövő felé. A történelem (history) történetekben (story) ragadható meg: ez a történet pedig – ha egy kicsit eljárszunk az angol szóval – az Ő története (His Story). A Biblia első könyve a választott nép történetének legkorábbi szakaszát, az előtörténetet beszéli el anekdoták, mondák sorával, beleillesztve azokat a „szent történelem” menetébe. Ezt a kialakulófélben lévő történetet pedig az áldás generációkat átfogó valósága fémjelzi.

Az áldás gondolata az ígélet földjén megtelepülő nép életével is összekapcsolódik. Az egyiptomi szabadulás, a néppé csiszolódás küzdelmes folyamata, a királyság kora, a babiloni fogság, majd a hazatérés időszaka mind-mind Isten áldó jelenlétének tapasztalatával függ össze. Még a legnagyobb kilátástalanság idején is meg-

csillan a remény: Isten újat kezd, ad még egy esélyt, van jövő és távlat. Ő áld és szabadít. Munkálkodik népe sorsában és az ember személyes életében is. Ez a teológiai gondolat nem reked meg azonban az Ószövetségben, hanem továbbél az Újtestamentumban is. Jézus földre jöttével, életével, halálával és megváltásával kiteljesedik: ez az áldás most már végérvényesen mindnyájunké!

Az Újszövetség arról tanúskodik, hogy Isten minden értelmet meghaladó szeretete Fiában lett láthatóvá, megismerhetővé, emberközelié. Jézus földi élete, egész szolgálata áldás volt. Az áldás az Újszövetség tanúsága értelmében azonban nem csupán valami – egy erő, hatás vagy ígélet –, hanem sokkal inkább Valaki: egy valóságos személy. A názáreti Jézus tanításában, beszélgetéseiben és gyógyításain során, amint úton volt lélektől lélektől és Isten országának jelenvalóságát hirdette, maga volt az áldás: teljes, univerzális valóságában. A kereszten széttárt keze is valójában áldásra emelt kar, amellyel az egész világot magához öleli. Ebből az áldásból részesültek tanítványai, akik feltámadásának, életének tanúivá lettek, s így az áldás továbbadóivá is. Pál apostol és a többiek ez az erő és szeretet hordozta nehéz küldetésükben, és ezzel tudták lelkesíteni, inteni, pásztornálni a rájuk bízott gyülekezeteket. Az apostoli üdvözlések hordozzák a Krisztusban kapott áldás reményt és biztonságot adó távlatát: „Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!” Ez a köszöntés zárja az Újszövetség utolsó oldalát, hirdelve azt, hogy Isten áldó jelenléte, oltalma velünk marad – mindvégig.

Áradjon Rád az Áldás:

Isten gazdagsága és hűsége
Isten ereje és vigasztalása
Isten öröme és irgalmassága

Áradjon Rád az Áldás:

hogy azzá légy, akinek Ő szeretne látni Téged
hogy teljesíthesd azt, amit küldetésként Rád bízott
és Isten örömeiből élj

Áradjon Rád az Áldás:

hogy növekedjél az Ő szeretetében
hogy életed belesimuljon terveibe és szándékaiba
és Isten támaszod legyen minden nehéz pillanatban

Áradjon Rád az Áldás:

hogy felismerd Őt mindenben, ami emberi,
törekeny és töredékes
hogy megmutathasd Őt emberségedben
és áldás légy sokak számára

Járjon Veled a Kegyelem,

ma és életed minden napján
és tölts be szívedet Isten nagy békességével.

JÉZUS ANYJA, MÁRIA

Mariológia dióhéjban

Ádventi időben megkerülhetetlenek a Máriáról, Jézus anyjáról szóló bibliai történetek. Bennünk, protestánsokban azonban gyakran bizonytalanság támad, mit is tanítsunk róla, hogyan illesszük életgyakorlatunkba. Talán úgy érezzük, római és görög katolikus vagy keleti ortodox testvéreink témája ez, nem a miénk.

A mariológia tehát nemcsak aktuális, de érzékeny, kényes kérdés is. A protestánsok Mária nevének említésétől is óvakodnak, katolikus testvéreink pedig félnék Krisztusról Mária nélkül beszélni, mert Máriát szinte édesanyjuknak tekintik, akihez minden ügyükben bizalommal fordulhatnak. Hiszem azonban, hogy a szeretet kiúzi félelmeinket, még akkor is, ha tudom, hogy katolikusoknak kevés lesz, amit írok, református testvéreimnek talán sok.

Az evangélikus, ún. biblikus mariológia megmarad az Írás keretei között. Mit mond az Újszövetség Máriáról? Legegyszerűbben Pál apostol beszél róla: „Amikor eljött az idők teljessége, Isten elküldte fiát, aki asszonytól született...” (Gal 4,4). Márk és János evangéliuma nem tud a gyermekségi történetről. Az előbbi Jézus megjelenésével kezd, a másik az ún. prológusban összefoglalja, mit is jelent a megtestesülés, majd cselekedeteit jelként ábrázolja. Összefoglalásként evangéliuma végén ezt írja: „Jézus az Isten fia és ebben a hitben életünk legyen” (Jn 20,31). A másik két evangélium szinte novellisztikusan részletezi Máriával kapcsolatban is a gyermekségi történetet. Lukács, a szenvedésre érzékeny orvos, meghirdeti a vén Simeonnak prófétálását, hogy ez a gyermek *jel* sokak üdvösségére és anyja fájdalmára.

Mária tehát úgy jelenik meg az evangéliumokban, hogy noha kiválasztott, egészen csak pünkösöd után érti meg fia titkát és olvad bele a névtelenségbe. A döntő, hogy *igent* mondott Isten igényére és alázatosan viselte sorsát. Néha nem értette fiát, máskor bízik benne, végül a Lélek szerinti család tagja lesz a tanítványok között.

Luther szerette és tisztelte Máriát, az alázatos szolgálólányt, naponta elmondta a *Magnificat*-ot (Lk 1,46–55), humilitását (alázatosságát) példaképnek tekintette, de hozzá sohasem imádkozott. Az ágostai hitvallás is a szentek tiszteletével kapcsolatban szól Máriáról: „a szentek emlékét az emberek szeme elé azért állítjuk, hogy hitben és jócselekedetekben példájukat hivatásunk szerint kövessük. Hozzájuk azonban nem fohászkodunk, hiszen egyedül Krisztus a közbenjárónk, engesztelő Főpapunk, és szószólónk. Mária a legnagyobb tiszteletre méltó édesanya, de nem akarja magát Krisztussal egyenlővé tenni. Vigyázzunk, hogy ma (1530) a boldogságos Szűz teljesen el ne foglalja Krisztus helyét”.

A kétezer éves keresztény hagyományban van olyan érték, ami nekünk is kincs. Bach *Magnificat*-ját éppen

úgy szeretjük, mint a Karácsonyi oratórium bölcsődalát. Grünwald kolmari oltárképének Mária alakját megcsodáljuk, művészek Maria dolorosa (szenvedések útja) ábrázolását mi is meditációs anyagnak tekinthetjük, Babilon közepkori himnusz-fordításait éppúgy becsüljük, mint ahogy az ikonokat próbáljuk magyarázni. Nem szégyelljük, hogy Észak-Európában több Miasszonyunk temploma működik, hogy a svéd Vadstenában Birgitta-ereklje van, ahol II. János Pál pápa térden állva imádkozott, és egy evangélikus és egy római katolikus női szerzetesrend él. Az egyik közösség mondja az *Ora pro nobis*-t (könyörögj érettünk), a másik Máriával együtt imádkozik közös Urunkhoz. Mindazonáltal Mária-tiszteletünkben biztos útmutató, hogy az apostolok kezdettől fogva elutasítottak minden emberimádatot. Az sem bánt bennünket, hogy a Biblia hallgat Mária származásáról, és még a Jelenések könyve 12. fejezetében a napba öltözött asszony képével sem tudjuk azonosítani Máriát. Ahol hallgat a Biblia, mi is szívesen csendben maradunk.

A katolikus mariológia forrásai közül itt a II. Vatikáni Zsinat dokumentumaiból idézünk: „amit a római katolikus hisz Szűz Máriáról, azon alapszik, amit Krisztusról hisz. Az, amit viszont Máriáról tanít, megvilágítja a Krisztusba vetett hitet” (Rk. Világkáté, 487 §). „A Mária-tisztelet (971-es § szerint) lényege szerint más, mint az imádó tisztelet (adoratio), ami a megtestesült Igének, valamint Atyjának jár.” „Ezen a földön a biztos remény és vigasztalás jeleként mindaddig világoskodik Mária alakja az Isten zarándok népe előtt, míg el nem jön az Úr napja.” Majd később: „Mária, a Krisztus anyja, az Egyház anyja.”

Szeplőtelen fogantatása, bűntől való mentessége katolikus felfogás szerint logikus, de bibliai alapja nincs, mint ahogy annak a felfogásnak sem, hogy mennybe vétele fia feltámadásából való részesedés. XIII. Leó pápa 1891-ben írt enciklikájában a vulgáris katolikus hitet idézi: „amiképpen senki sem mehet az Atyához, csak a Fiú által, ugyanúgy szinte senki sem járulhat Krisztushoz, csak Mária által.” XI. Piusz pápa már a társmegváltó kifejezést használja (ez azonban sohasem lett dogma): „üdvösségünk a Szent Szűzön alapul”.

Külön téma a *Mária-jelenések* elismert valósága. Például Fatimában olyan Mária-szobrot koronáztak meg, amely mellől Jézus szoboralakja már hiányzik.

1942-ben a pápa az egész világot felajánlotta Máriának. A történelem folyamán nemcsak Magyarországot nevezik Regnum Marianumnak (Mária királysága), hanem Németország egy-egy tartományát vagy egész Lengyelországot is. Az áldott életű II. János Pál egyik imádsága így kezdődik: „Mi Anyánk, eléd terjesztjük egész néped ügyét. Neked szenteljük az egész világ minden egyházát, és Neked tulajdonként ajánljuk fel.”

Nem részletezhetjük, hogy nagy egyháztörténelmi alakok miként szólnak Máriáról. A hosszú sorból csupán a tudós Pázmány Pétert említem, aki a katolikus barokk korra jellemzően olyan Mária-éneket írt, amiben a Szűz dicsőítéseként 57 jelző szerepel.

Evangélikusokként tudomásul vesszük, hogy lehet a miénktől különböző megközelítés, ugyanakkor őrizzük

identitásunkat, és szeretettel óvunk a Krisztustól függetlenített vagy Jézust helyettesítő Mária-kultusztól. Ebben a vonatkozásban is valljuk 1Pt 3,15 üzenetét: „Legyetek készen mindig megfelelni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek lévő reménységet.”

Hafenscher Károly (id.)

AJÁNDÉKAINK

„Bizony, az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt 127,3.)

Felnőttként konfirmáltam, és a konfirmációi előkészületekkel egy időben fogant meg már két év óta várt, remélt, óhajtott első gyermekünk. Nem hiszek a véletlenekben. Hiszek az orvostudomány vívmányaiban – nekünk is sokat segítettek. De hiszek Istenben, és ezt a hitet nagy részben gyermekeimnek köszönhetem.

Mert a mi életünk, lassan hat éve már, a gyerekeinkről szól. Azt megelőzően is teljes életet éltünk, és ma is jó szívvel gondolunk vissza a gyerekek nélkül megélt majdnem kilenc, együtt töltött évre.

A világunk azonban azóta igazán kerek, amióta gyerekeink vannak, amióta igazi család vagyunk. Rengeteg változást hozott három gyermekünk születése. Nem elsősorban amiatt, hogy kevesebb mint négy év leforgása alatt jöttek a világra. A legnagyobb változást nem is a felborult napirend, a megsokszorozódott házimunka, a számtalan kihagyott felnőttprogram jelenti. Ezek tényként, megoldandó feladatként várnak ránk minden nap. Sokkal jelentősebbek azok a kis kéznymok, amelyeket felnőtt világunk majdnem kialakult elvein, értékrendjén hagynak. Így a hitünkön, és annak mindennapi megélésén is.

A rájuk való várakozás, a születésük, a család bővülése – mind teli voltak eufórikus pillanatokkal. Rengeteg csodát éltünk meg általuk. Ez ma is így van. A csodálatos pillanatok megélésével egyre inkább érzem és hiszem, hogy ez a sok jó nem csak belőlünk fakad. Van velünk Valaki, akit a gyerekek a bennük lévő természetességgel fogadnak el. Aki szép lassan átlépi a mesevilágok hőseinek alakját és életük meghatározó része lesz. Nem egyik napról a másikra, nem is egyik vasárnapról a másikra, de már velük van, ezt ők is tudják.

Nagyobbik fiam egyik este azt kérdezte tőlem, hogy kik azok a keresztények. Még nincs egészen hatéves, és nem tudtam, hogyan adjak egyszerre helyes és érthető választ. Mondtam neki, hogy azok, akik hisznek abban, hogy Jézus a Megváltó, és értünk halt meg a kereszten. Irigylésre méltó, laza természetességgel vágta rá, hogy „én hiszem”. És ennyiben maradtunk.

Tényleg milyen egyszerű, és milyen jó kimondani: „én hiszem”. Más, mint a templomban, ahová tulajdonképpen ezért is megyünk. Ezt a magától értetődő, bárhol megnyilatkozó, természetesen igaz hitet tanul-

juk gyerekeinktől nap mint nap. Ezért is vannak velünk, ezért is kaptuk őket magunk mellé.

Az áldást, amit ők jelentenek nekünk, ezeken a mindennapi, apró dolgokon keresztül érezzük. Ők sugározzák felénk legerősebben Isten szeretetét. Bár látszólag mi tanítjuk őket az élet dolgaira, legalább annyit tanulunk mi is tőlük, általuk. És nemcsak tanítanak minket, hanem gyógyítanak is, ápolják szívünket, tisztogatják a mindennapok küzdelmeiben megkérgesedő lelkünket, világossá teszik, hogy mi az, ami igazán fontos az életben.

Így elevenedik meg és válik bizonyossággá bennünk a zsoltáros szava, ahányszor csak halljuk keresztelő alkalmával, vagy ahányszor csak felidézünk magunkban a játszótéren, a vasárnapi asztalt körülülve, sokszor az esti lefektetés után: „Bizony, az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt 127,3)

Adamik Erika

A GYERMEK ÁLDÁS!

Az ember élete – így teremtett bennünket az Isten – csak családban, vagyis gyermekes családban lehet teljes. Sokan vágyakoznak gyerekekre, mégsem teljesül a vágyuk, nem élhetik át a gyermekvárási élményt.

A magyar nyelv jó néhány szava, kifejezése érzékelteti a gyermekvárási különleges élményét. Például: áldott állapot, hiszen a gyermek Isten áldása; várandós, ugyanis anyai örömök elé néz; másállapot, állapotos; hiszen másodmagával van; viselős, azaz gyermeke lesz; babát vár. És végül – ma igazán divatos szó – terhes. Ez a szó nehezen viselhető, súlyos állapot jelölésére való, olyan kötelezettség, tennivaló, helyzet kifejezésére, amely valakinek gondot okoz. Ilyen állapot lenne a gyermekvárási? Ma csak ezt a szót használjuk a gyermeket váró anyára. Vajon nem korunk szemléletét tükrözi, és a gyermeket olyan „dolognak” tekintjük, amely megakadályoz bennünket az önmegvalósításban?

Sereginé Székács Csilla

A gyülekezetünk presbitereit bemutató sorozat vendége ezúttal Roszik András és Szendi Tiborné.

ROSZIK ANDRÁS

Sokak által tisztelt Alberti evangélikus lelkész hat gyermekének egyike vagy. Mit jelent ez a családi háttér?

Édesapám révén, aki szorosan összefonódta a családot és természetesen a gyülekezetet is, aktív részese voltam az alberti gyülekezetnek. Testvéreimmel indig mindenhol ott voltunk, szolgálatot teljesítettünk a gyülekezetben. Szállítottuk az időseket az istentiszteletre, együttlétekre, orgonáltunk, szerveztük a gyülekezeti eseményeket. Két testvérem elvégezte a teológiát. Hogy mit jelent ez a családi háttér? Mi, a gyermekek olyan példát láttunk a szüleinktől, amely meghatározta az eddigi életünket, és kihat a jelenünkre és a jövőnkre is. Megtanultuk, hogy mi az a hit, megtanultuk, hogy mi az egymás iránti szeretet, mi a hazaszeretet, és megtanultuk, hogy hogyan lehet emelt fővel élni.

Mit örökítenél át szívesen a saját gyermekeidre?

Erre a kérdésre nagyon nehéz válaszolni. Talán azt az

egymás iránti szeretetet szeretném átörökíteni saját családomra és gyermekeimre, amit gyerekkoromból hoztam példaként a családból.

Mikor kerültél Pomázra, és a szentendrei gyülekezetbe?

Feleséggel 1999-ben költöztünk be pomázi családi házukba, melyet ma már három gyermek hangja tölt be. Megérkezésünk után kerestem a pomázi evangélikusokat, akiket a református imateremben találtam meg. Innen egyenes út vezetett a szentendrei gyülekezetbe.

Mióta vagy presbiter?

Ezt egy kis kitérővel kezdeném. Albertirsán két evangélikus gyülekezet van az Alberti és az Irsai. Amikor felvettem a kapcsolatot a szentendrei gyülekezettel, akkor a gyülekezet lelkésze az irsai Csonka Zsuzsi volt. Ismertük egymást. Az ő felkérésére, ha jól emlékszem 2000-ben, egy tisztújítás alkalmával lettem presbiter.

Mi a véleményed a presbitériumunk működéséről, melyek a legfontosabb feladatok?

Az utóbbi időben a presbitérium igen aktívvá vált. Először templomot és parókiát építtetett, aztán új lelkészt választott. Nagy feladatokat tűzött ki célul: evangélikus zenei óvoda létesítése, orgona építése, az evangélikus temető rendbetétele és megnyitása. Ezek mind olyan nemes célok, amelyek eléréshez elengedhetetlen a hit.

SZENDI TIBORNÉ

Ritka, hogy valaki tiszta evangélikus családból származik. Mit érdemes tudnunk Joli néni családi gyökereiről?

1935-ben születtem a bakonyaljai Lovászpatonán tiszta evangélikus családban. A szüleim már kisgyermek koromban rendszeresen elvittek a templomba. Szalay Mihály volt a lelkész, kemény kézzel tartotta a falubelieket. Nevelt minket, gyakran mondogatták is egymásnak az emberek, amikor valaki nem élt úgy, ahogyan az elvárható lett volna: „Majd a tisztelendő úr helyre rak benneteket!” Tudós lelkész volt, verseket is írt. A hat elemi az evangélikus iskolában jártam ki, majd 16 évesen a győri vagongyárban kaptam munkát. Elvégeztem a gyors- és gépiró iskolát, majd a műszaki osztályon dolgoztam, gépészműszaki munkaként. Húsz évi győri élet után, 1971-ben kerültünk Szentendrére, ahol házat építettünk. Közben férjhez is mentem.

Voltak lelkészek is a családban.

Igen. Hívő keresztény családból jövök, jó alapokat kaptam, amiért ma is hálás vagyok. Egyik unokatestvérem, Dóka Zoltán az Aszód melletti hévízgyörki evangélikus gyülekezet lelkésze volt. Az énekeskönyvünkben 28 éneke és énekköltés szerepel. A férjem testvére ferences paptanár volt itt Szentendrán. Mi is az ő segítségével kerültünk a városba.

Joli néniéknek egy lányuk van, akit többször hallhattunk már templomunkban.

Emma hegedűtanár és kamaraművészi diplomát szerzett a Zeneakadémián, életét a hegedülésnek szentelte. Férjemmel együtt nagyon büszkék vagyunk rá. Sajnos súlyos beteg, régóta a gondoskodásomra szorul.

Mióta tagja gyülekezetünknek?

Rendszeresen 1975 óta járok ide. Akkor még Szentpétery Péter volt a lelkészünk. Épp negyedszázada vagyok a gyülekezet presbitere.

Ilyen gazdag múlttal nem nehéz arra a kérdésre válaszolni, hogyan látja, miért szereti a gyülekezetünket?

Nagy boldogság a növekedés. A régi templomban tízen, húszan voltunk, csak a nagy ünnepek alkalmával volt teli a templom. Most van egy szép, nagy templomunk és jó, hogy ilyen sok ember szívből és szeretettel jön az istentiszteletre. Öröm a sok keresztes. Szeretem az evangélikus anyaszentegyházat. Hálát adok az Istennek azért, hogy lutheránus vagyok. Barátokat is szereztem a gyülekezetben. Nagyon szeretjük a nyugdíjas kört, hiszen egykorú hívő emberek vagyunk együtt, hasonló dolgok miatt vagyunk olykor szomorúak vagy boldogok.

Mit jelent Joli néniék az Istenbe vetett hit?

Megnyugtató és békességgel eltöltő érzés, azt tudni, hogy Jézus életét adta mindenkéért, köztük értem is, engem is megváltott bűneimtől. Most figyeltem fel az igehirdetésben arra, hogy lesznek olyanok, akik a halálból az életbe, nem az ítéletre jutnak. Ez adja nekünk, keresztény embereknek a legnagyobb reménységet.

G y e r m e k o l d a l

A három fa legendája

Norvég mese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer hegycsúcs, ahol három kis fácska állt és arról álmodozott, mi lesz majd belőle, ha megnő.

Az első fácska vágyakozva nézett fel a csillagokra, amelyek úgy szikráztak fölötte, akár a gyémánt. „Szeretnék kincsesláda lenni!” kiáltott fel. „Beborítva arannyal és telve gyönyörű drágakövekkel. Én leszek a legcsodálatosabb kincsesláda az egész világon!”

A második tekintetével követte a kis patakot, ami szokott útján csörgedezett a tenger felé. „Jó volna büszke hajónak lenni” – sóhajtott a –, „átszelni a viharos tengert, hatalmas királyokat vinni egyik parttól a másikig! Belőlem lesz a legerősebb tengerjáró az óceánokon!”

A harmadik kicsi fa lenézett a völgybe. Férfiak és nők sietősen tették a dolgukat a forgalmas kisvárosban. „Én egyáltalán nem akarok elmozdulni erről a helyről” – mondta. „Szeretnék olyan magasra nőni, hogy amikor az emberek megállnak, hogy megnézzenek, felemeljék tekintetüket az ég felé, és Istenre gondoljanak. Én leszek a legmagasabb fa a Földön!”

Múltak az évek. Eső jött és sütött a nap, s a három kis fa nagyra és magasra nőtt.

Egy szép napon három favágó ballagott fel a hegyoldalon. Egyikőjük megpillantotta az első fát, és azt mondta: „Csodálatos ez a fa! Éppen erre van szükségem.” És a fa eldőlt a fényesen csillogó fejsze csapásai alatt. „Most lesz belőlem az a szép kincsesláda” – gondolta a fa – „csodás kincseket kapok majd.”

A másik favágó a második fát szemelte ki. „Ez a fa erős. Pontosan ilyen kell nekem.” És eldőlt a második fa is a fejsze ütéseire. „Végre átszelem a tengert!” – gondolta. „Büszke hajó leszek, királyoknak való!”

A harmadik fa úgy érezte, hogy egy pillanatra a szíve is megáll, amikor az utolsó favágó ránézett. Ott állt egyenesen és magasan, büszkén mutatva az égre. De a favágó nem nézett fel oda. „Nekem bármelyik fa megteszi” – mormogta.

Az első fa egy asztaloshoz került. De az öreg asztalos nem gondolt kincsesládára. Gyakorlott kezei alól egy jászol került ki. A szép fa nem gyémánttal és drágakövekkel lett tele, hanem fűrészporral és szénával az éhes állatok számára.

A második fa mosolygott, amikor a favágó elvitte a hajóépítőhöz. De nem valami nagy és erős tengerjáró hajó készült belőle, hanem a fűrészelés és kalapácsolás után egy egyszerű halászbárka állt a víz partján. Mivel túl kicsi és gyenge volt ahhoz, hogy tengerre szálljanak vele, ezért egy tavon hajóztak rajta egyik parttól a másikig. Minden nap átható halbűz töltötte be és lassan beivódott a hajó deszkáiba, gerendáiba.

A harmadik nagyon meglepődött, amikor a favágó gerendákra hasította és otthagya egy farakásban. „Soha nem akartam más lenni, csak állni a hegytetőn és Isten felé mutatni.”

Sok-sok nap telt el és sok-sok éjszaka. A három fa már majdnem elfelejtette egykori álmát.

De egy éjjel egy fénylő csillag gyúlt ki éppen a fölött az istálló fölött, amelyikben a jászol állt. Vándorok érkeztek és egy fiatal nő fektette gyermekét a jászol puha szalmájára. „Bárcsak jobb helyet készíthetnék neki!” – sóhajtott fel a férfi, aki mellette volt. Az anya megszorította a kezét és mosolygott. A csillag rásütött a fényes és erős fára. „Ez a jászol a legjobb hely neki” – mondta a asszony. És az első fa rájött, hogy most nála van a világ legnagyobb kincse.

Évek múltán egy este fáradt utasok szálltak fel a háláshajóra. Egyikük azonnal elaludt, ahogy a hajó kifutott a tóra. Éjjel hirtelen feltámadt a szél, és a víz fölött hatalmas vihar kerekedett. A hajó hánykódott az óriási hullámok tetején. Tudta, hogy nem elég erős ahhoz, hogy az utasokat ilyen nagy szélben és esőben épségben a partra vigye. Ekkor felébredt a fáradt vándor. Felállt, kinyújtotta karját és annyit mondott: „Csend!” – és a vihar elült. Olyan gyorsan, mint ahogy kezdődött. A második fa tudta, hogy a leghatalmasabb király volt ott azon az éjszakán.

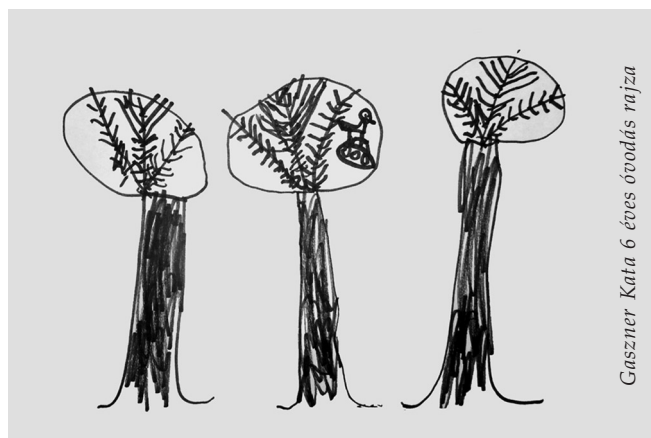
Egy péntek reggel előhúzták az utolsó fából készült gerendákat is a rég elfelejtett rakásból. Összeácsolták, majd egy tomboló és gúnyolódó tömegben hurcolták keresztül. Megborzongott, amikor néhány katona egy ember kezeit szögezte gerendáihoz. Rútnak és kegyetlennek érezte magát. De vasárnap reggel, amikor a Nap sugaraival fellármázta a levegőt és a Földről az öröm áradt, tudta a harmadik fa, hogy Isten szeretete mindent megváltoztatott.

Ez tette gyönyörűvé az első fát.

Ettől lett erős a második.

És ha valaki valamikor a harmadik fára gondolt, annak Istenre kellett gondolnia.

Fordította: Szabó Ági

Gaszner Kata 6 éves óvodás rajza

Dunakanyari Evangélikus Élet

ELÉRHETŐSÉGEINK

Lelkészi Hivatal, templom

2000 Szentendre, Bükkös part 2.

Tel.: 06 26 303 459

szentendre@lutheran.hu

http://szentendre.lutheran.hu/

Lelkész: Horváth-Hegyi Olivér

Tel.: 06 20 824 27 89

oliver.horvath-hegyi@lutheran.hu

Felügyelő: Seregini Székács Csilla

Tel.: 06 26 311 661

Gondnok, pénztáros: Koren Tamás

Tel.: 06 20 824 36 98

A KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR ISTENTISZTELETI RENDJE

SZENTENDRE

December 24. (csütörtök) 16.00

Karácsony esti istentisztelet a
gyermekek szolgálatával

December 25. (péntek) 10.00

Karácsony első napja, úrvacsorai
istentisztelet

December 26. (szombat) 10.00

Karácsony második napja,
úrvacsorai istentisztelet

December 27. (vasárnap) 10.00

az év utolsó vasárnapi istentisztelete

December 31. (csütörtök) 18.00

Óév esti istentisztelet

December 31. (csütörtök) 23.30

Újév váró liturgia, meditáció

Január 1. (péntek) 10.00 Újévi isten-

tisztelet, úrvacsora megünneplése

Január 3. (vasárnap) 10.00 Az év

első vasárnapi istentisztelete

Január 6. (szerda) 18.00 Vízkereszt

ünnepi istentisztelete

POMÁZ (református gyülekezeti terem,
Hősök tere 1.)

December 25. (péntek) 8.30

Karácsony első napja, úrvacsorai
istentisztelet

Január 3. (vasárnap) 8.30 Az év

első vasárnapi istentisztelete

LEÁNYFALU (Református Szeretet-
otthon, Szent Imre herceg u.1.)

December 26. (szombat) 17.00

Karácsony második napja,
istentisztelet

GYÜLEKEZETI NAPTÁR

Január 8–10. (péntek-vasárnap)

Konfirmandus hétvége

Január 17–24. (vasárnaptól

vasárnapig) Ökumenikus imahét

Március 19. (péntek) 18.00

Orgonazenés áhítat J. S. Bach

születésének évfordulóján

Március 28. (vasárnap) 10.00

Virágvasárnapi istentisztelet

Április 4. (vasárnap) 5.00 Húsvét

hajnali istentisztelet felnőtt

keresztelőkkel és konfirmációval

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESÜLT

Tirol Zsófia, Tirol Dorottya és

Szekeres Zsófia kistestvérünk.

Isten ajándéka a gyermek, az

anyaméh gyümölcse jutalom.

A FELTÁMADÁS REMÉNYÉBEN ELTEMETTÜK

Garay Zoltán (83) testvérünket.

Urunk! Taníts úgy számlálni napja-
inkat, hogy bölcs szívhez jussunk!

2009. ÉVI STATISZTIKAI ADATOK

A keresztség szentségében részesült
15 gyermek és 3 felnőtt.

Megkonfirmálkodott 7 felnőtt.

Házasságot kötött 6 jegyespár.

A feltámadás reményében temettük
el 4 testvérünket.

Vasárnapi istentiszteleteinken átlag-
osan 57 testvér vett részt.

Az úrvacsora szentségében alkalman-
ként átlagosan 66 testvér részesült.

Gyülekezetünk adatbázisában 241 evangélikus kötődésű családot regisztráltunk, közülük ez évben decemberig 115 család járult hozzá anyagiilag közösségünk életéhez, 72 fő fizetett egyházfenntartói járulékot. Éves költségvetésünk az átfutó tételek nélkül 5 millió forint, ebből egyházfenntartói járulék 28%, adomány 15%, perselypénz 19%, ingatlanhasznosítás és kamatbevétel 8%, az országos egyház működési támogatása és illetménykiegészítő támogatása 9%, hitoktatás állami támogatása 5%, pályázatokból 6%, közcélú adomány (orgonaépítés) 10%. Isten áldása legyen gazdálkodásunkon, hogy mindezzel országának építését munkáljuk!

EGYMONDATOS HÍREK

Köszönjük mindazok áldozatkész szolgálatát, akik gyülekezetünkben önkéntesként segítettek.

Az ökumenikus imahét ideje 2010. január 17–24. Mindenkit szeretettel hívogatunk a keresztyény egységet munkáló 8 alkalmunkra a katolikus, református, baptista, ortodox és evangélikus templomokba.

Gyülekezeti hétvégét szervezünk a piliscsabai Béthel Missziói Központba 2010. május 7–9-ig, péntek estétől vasárnap ebédig, amely egyben tavaszi kirándulásunk is.

Jézus Krisztus mondja: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben és higgyetek énbenem.” Az Útmutató 2010. évi igéjével szerető Mennyei Atyánk áldását kérve kívánunk áldott ünnepeket és Isten ajándékaiban gazdag új esztendőt minden kedves Olvasó számára.

Az Ébredés szerkesztősége

Szentendrei Evangélikus Egyházköz-
ség bankszámlaszáma:

OTP 11742087-20000545

Rosa Lutheri Alapítvány adószáma:

18688849-1-13

bankszámlaszáma:

OTP 11742087-20072643

Ébredés®

Szerkesztőség:

Seregini Székács Csilla felügyelő,

Berezsnai Péter, Opóczky László, Ságli Márta

Felelős kiadó: Horváth-Hegyi Olivér lelkész

2000 Szentendre, Bükkös part 2.

Tel.: 06 26 303 459

e-mail: szentendre@lutheran.hu

Megjelenik negyedévenként 500 példányban,
ingyenes terjesztésben.